

ΣΤΕ 232/2022 [Μη νόμιμη κήρυξη απαλλοτρίωσης ακινήτου στην Πλάκα για αρχαιολογικούς σκοπούς]

Περίληψη

- Κατά της αποφάσεως με την οποία κηρύσσεται αναγκαστική απαλλοτρίωση μνημείου ή ακινήτου εντός του οποίου υπάρχουν μνημεία, χωρεί ένσταση εντός ορισμένης προθεσμίας από την κοινοποίησή της στον ενδιαφερόμενο, επί της οποίας αποφαινεται ο Υπουργός Πολιτισμού κατόπιν γνωμοδοτήσεως του αρμοδίου Συμβουλίου (εν προκειμένω του ΚΣΝΜ). Όπως δε έχει κριθεί, η ένσταση αυτή, η οποία συνεπάγεται επανεξέταση της υπόθεσης κατ' ουσίαν, έχει χαρακτήρα ενδικοφανούς προσφυγής.

Για την έκδοση της αποφάσεως του Υπουργού Πολιτισμού επί της, έχουσας χαρακτήρα ενδικοφανούς προσφυγής, ενστάσεως, προβλέπεται, ως ουσιώδης τύπος της διαδικασίας, η λήψη υπόψη γνωμοδοτήσεως, εν προκειμένω, του ΚΣΝΜ. Σκοπός της γνωμοδοτήσεως είναι η διαφώτιση του αποφασίζοντος οργάνου επί των ισχυρισμών και των αποδεικτικών στοιχείων του ασκήσαντος την ένσταση, με συνέπεια η τελικώς εκδιδόμενη πράξη να είναι προϊόν εκτιμήσεως του συνόλου των στοιχείων του φακέλου. Τούτο αποτυπώνεται στην αιτιολογία της πράξεως και καθιστά ευχερέστερο τον ακυρωτικό δικαστικό έλεγχο, ο οποίος από τη φύση του είναι οριακός, δεδομένου ότι μπορεί, στα πλαίσιά του, να εξετασθεί εάν η Διοίκηση συνεκτίμησε τους προβληθέντες με την ένσταση ισχυρισμούς και τα προσκομισθέντα από τον ενδιαφερόμενο στοιχεία, ιδίως μάλιστα, όταν αυτά συνδέονται με τεχνικά ή ουσιαστικά ζητήματα, τα οποία ο ακυρωτικός δικαστής δεν έχει την εξουσία να εκτιμήσει πρωτογενώς. Επομένως, η παράλειψη της τηρήσεως του εν λόγω ουσιώδους τύπου άγει σε ακυρότητα της πράξεως του Υπουργού.

Εφόσον οι ειδικές διατάξεις της αρχαιολογικής νομοθεσίας καθιερώνουν, κατά την επανεξέταση της υποθέσεως, ως ουσιώδη διαδικαστικό τύπο τη γνωμοδότηση του ΚΣΝΜ το τελευταίο όφειλε, κατά νόμον, μετά την άσκηση της ενστάσεως της αιτούσας να εκφράσει τη γνώμη του επί των ζητημάτων που τέθηκαν δι' αυτής και να συνεκτιμήσει, κατόπιν αξιολογήσεως των ισχυρισμών της ενστάσεως, την τυχόν συνδρομή νέων στοιχείων. Η δε παράσταση της αιτούσας ενώπιον του ως άνω Συμβουλίου πριν από την έκδοση της πράξεως περί κηρύξεως απαλλοτριώσεως δεν καλύπτει τη μη τήρηση του εν λόγω τύπου. Επομένως, για το λόγο αυτό, ο οποίος βασίμως προβάλλεται, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να γίνει δεκτή, να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη πράξη, η οποία εκδόθηκε χωρίς την προηγούμενη γνωμοδότηση του ΚΣΝΜ η τήρηση του οποίου επιβάλλεται από το νόμο, και να αναπεμφθεί η υπόθεση στη Διοίκηση για νέα νόμιμη κρίση, μετά από τήρηση του ως άνω ουσιώδους τύπου.

Κατά την επάνοδό του δε αυτήν το ΚΣΝΜ οφείλει να λάβει βεβαία και σαφή θέση για πραγματικά ζητήματα που τυχόν δεν έχουν επαρκώς διευκρινιστεί, όπως είναι τα ακριβή όρια του διατηρητέου κτηρίου, εφόσον βεβαίως η απαλλοτρίωση συσχετισθεί, κατά την εκτίμηση της Διοικήσεως, με τα όρια αυτά, ενόψει και των κατ' ένσταση προβαλλομένων.

Πρόεδρος: Π. Καρλή

Εισηγητής: Θ. Κανελλοπούλου

Το πλήρες κείμενο της απόφασης θα αναρτηθεί αμέσως μετά την καθαρογραφή του από το Δικαστήριο.